

KAZLŲ RŪDOS KAZIO GRINIAUS GIMNAZIJOS MOKINIŲ KŪRYBOS KONKURSAS

„MŪSŲ ŽODŽIAI - TAU, KAZLŲ RŪDA!“, SKIRTAS KAZLŲ RŪDOS MIESTO
270 – MEČIUI

Gražiausi prisiminimai apie gimtąjį miestą

Maždaug prieš 270 metų Kazlų Rūdos vardu buvo pavadintas Lietuvos pietinėje pusėje esantis kaimas, priklausantis Pilviškių parapijai. Per beveik 300 metų šis kaimas tapo ne tik miesteliu, bet ir visos savivaldybės centru. Mano senelis Kazlų Rūdoje lankytis pradėjo dar praėjusio amžiaus penktojo dešimtmečio pradžioje, vėliau šiame miestelyje ir apsigyveno. Jis dažnai man pasakoja įvairius nutikimus ir istorijas apie Kazlų Rūdą, jos augimą bei pasikeitimus.

Vieną vakarą nusprendžiau ir vėl aplankyti savo senelį. Kai įžengiau į namus, jis manęs jau laukė. Pradėjome šnekėtis. Iš pradžių aptarėme naujienas, o vėliau mūsų pokalbis pakrypo apie Kazlų Rūdą. „Kur šiuo metu grauži mokslą, kažkada stovėjo ūkinio turgaus aikštė“, - pradėjo jis. - Žmonės tada ten vežimais suvažiuodavo, tada mašinų nei kolūkiai neturėjo. Tada netoli dabartinio savivaldybės pastato stovėjo du mediniai pastatai. Ten buvo mokykla. Nepamenu - kaip, bet maždaug 1950 metais pastatai sudegė. Kadangi juos atstatyti neapsimokėjo, turgaus aikštės vietoje buvo pastatyta dviejų aukštų mokykla. Po kelerių metų reikėjo daugiau klasių, todėl buvo nuspręsta pastatyti ir trečią aukštą. Darbuotis kvietė ir mokinių tėvus, prie darbų prisidėti teko ir man. Netoli mokyklos stovėjo medinis namas- Kazlų Rūdos teismas. Jis ten buvo dar nuo prezidento Antano Smetonos laikų. Pamenu, keikdavo visi tą pastatą, kad žmonės ten bausdavo.“ Pažiūrėjau pro langą. Jau pradėjo temti. Senelis toliau pasakojo apie kadaise buvusią kepyklą, senąjį, dar tais laikais vadinamą milicijos pastatą ir kartu toliau mintimis keliavome per Kazlų Rūdą. „Buvau statybininkas, ne vieną pastatą stačiau Kazlų Rūdoje. Teko prisidėti ir prie buitinio kombinato statybų, jei gerai pamenu, jį baigėme apie 1962 metus. Ten buvo kirpykla, skalbykla, siuvykla... Pamenu, visai netoliese, dabartinio policijos pastato kieme, veikė Kazlų Rūdos malūnas. Girmos tokios didelės stovėjo ten, miltus visiems Kazlų Rūdos žmonėms maldavo. Suvažiuodavo žmonės ten ir iš aplinkinių kaimų. Stačiau aš ir dabartinę ligoninę bei polikliniką. Buvo vienas įdomus nutikimas. Kartą, kai pastatai jau buvo pastatyti, atvažiavo pas mane nepažįstami žmonės. Jie manęs pradėjo klausinėti, kiek partizanų po ligoninės pamatais palaidojau. Aš tik nusijuokiau ir pasakiau jiems, jog iš blokų, o ne iš partizanų kaulų stačiau ligoninę. Nesupratau, apie ką jie kalba. Vėliau pradėjau šnekėti su jais ir supratau, dėl ko jie klausė. Kasdami žemę bei ruošdami vietą pastatams, su darbininkais radome dviejų žmonių kaulus. Klausinėjome ir darbų vadovų, ir policijos, ką su jais daryti, bet niekas nežinojo.

Kadangi niekam kaulų nereikėjo, nusprendėme juos užkasti prie sienos. Nemanėme, kad jų dar kam reikės. Tačiau mane kamantinėję žmonės paaiškino, jog tai gali būti partizanų kaulai ir paprašė juos iškasti. Atsisakiau. Pasakiau jiems, kad užteko ir to, kad juos išsaugojau. Tačiau jie nepasitraukė - kaulus išsikasė patys. Nekreipiau per daug dėmesio į tai, bet vieną dieną į mano namus atėjo kaimynė, rankose laikydama laikraštį. Laikraštyje buvo padėka man už partizanų palaikų išsaugojimą. "Senelis nusišypsojo. Keletą minučių tylėjome. Abu paskendome savose mintyse. „Kūdai atrodė Kazlų Rūda,“ - vėl prabilo senelis. „Pamenu, eidavau dar su savo seneliu į tokį seną medinį pastatą. Tai buvo kino salė. Didžiausia miestelio pramoga, būdavo. O kokie keliai ten buvo... Kaip diedai sakydavo, „Klumpes smėlio prisemti gali“. Negrįstos gatvės mūsų miestely dar tada buvo. Vien smėlis visur. Tik vėliau, gal 1950 metais kai kuriose gatvėse akmenimis grįstą grindinį padarė... Pamažu gyvenimas gerėjo...“ Laikas ėjo, o mes vis šnekėjome. Man buvo be galo įdomu klausytis istorijų apie senuosius geležinkelio bėgius, Kazlų Rūdos bažnyčios statybą... Galbūt kada nors ir aš pasakosiu jas savo anūkams...

Keliaudama namo dar ilgai galvojau, kaip anksčiau atrodė Kazlų Rūda. Bandžiau įsivaizduoti senus pastatus, akmenimis grįstas gatves. Galvojau, jog įdomu būtų pavaikšioti senomis gatvėmis. Tačiau ir dabartinis, kiek modernesnis Kazlų Rūdos vaizdas mane džiugino. Tikriausiai dėl to, jog Kazlų Rūda - mano miestelis, jog aš čia gyvenu, kasdien vaikštau tomis gatvėmis. Man viskas čia taip įprasta bei sava.

Aistė Krunglevičiūtė,
Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija
2a klasė